

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

ОПЕРАТИВЕН ПЛАН

за активните програми и мерки за вработување за 2013 година

Скопје, декември 2012 година

СОДРЖИНА

I. ВОВЕД	3
II. АКТИВНИ ПРОГРАМИ/МЕРКИ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ ЗА 2013 ГОДИНА	5
III. ПРОГРАМИ И ЦЕЛНИ ГРУПИ	6
1. ПРОГРАМА ЗА САМОВРАБОТУВАЊЕ	8
2. ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА НА ПРАВНИ СУБЈЕКТИ (МАЛИ И СРЕДНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА, ЗАНАЕТЧИИ) ЗА ОТВОРАЊЕ НА НОВИ РАБОТНИ МЕСТА.....	10
3. СУБВЕНЦИОНИРАЊЕ НА ВРАБОТУВАЊЕ	11
3. 1 Субвенционирање на вработување	11
3. 2 Субвенционирање на вработување на деца без родители	13
3. 3 Субвенционирање на вработување на инвалидни лица	14
4. ПИЛОТ ПРОГРАМА ЗА СУБВЕНЦИОНИРАЊЕ НА ПЛОДОУЖИВАТЕЛИ НА ДРЖАВНО ЗЕМЈОДЕЛСКО ЗЕМЈИШТЕ	15
5. ПРОГРАМА ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ВРАБОТУВАЊЕ.....	17
5.1 Обука кај познат работодавач	17
5.2 Обука кај познат работодавач со субвенционирање	18
5.3 Обука за задоволување на побаруваните занимања на пазарот на трудот	19
5.4 Обука за напредни ИТ вештини	21
5.5.Практиканство како прво работно искуство до вработување	22
5.6 Едукација за започнување на бизнис.....	23
6. АНКЕТА ЗА СЛОБОДНИ РАБОТНИ МЕСТА.....	24
7. ОРГАНИЗИРАЊЕ НА ЈАВНИ РАБОТИ.....	25
IV. ПРОМОЦИЈА НА ОПЕРАТИВНИОТ ПЛАН.....	27
V. СЛЕДЕЊЕ НА ОПЕРАТИВНИОТ ПЛАН.....	27
VI. ФИНАНСИСКА РАМКА	27
VII. АНЕКСИ	29
АНЕКС број 1	30
АНЕКС број 2.....	60

I. ВОВЕД

Стратегиите и политиките за вработување на Владата на Република Македонија и планираните активности за вработување и ублажување на невработеноста се утврдени во повеќе документи, и тоа: Програмата на Владата на Република Македонија 2011-2015 год, Националната стратегија за вработување на Република Македонија 2015 година, Националниот акционен план за вработување на РМ 2011- 2013 година, Акцискиот план за вработување на млади 2015 година, Националната стратегија за борба против сиромаштијата и социјалната исклученост во Република Македонија 2010 -2015, Националната стратегија за заштита од семејно насилство 2008-2012, Стратегијата за демографски развој на Република Македонија 2008-2015, Националниот план за акција за родова рамноправност 2007-2012, Извештајот за напредокот на Република Македонија, Повеќегодишната оперативна програма за развој на човечки ресурси 2007-2013, подготвена во согласност со компонентата 4 од Инструментот за претпристапна помош на ЕУ (ИПА) и Глобалниот пакт за работни места¹.

Во Програмата за работа на Владата на Република Македонија 2011-2015 утврдени се макроекономски, микроекономски и политики за вработување. Во Програмата се утврдени и активните програми и мерки за вработување на различни целни групи, кои ќе бидат опфатени со имплементација на годишните оперативни програми и мерки.

Заради успешно спроведување на програмите/мерките за вработување предвидени со Програмата за работа на Владата на Република Македонија 2011-2015 година и Европската стратегија за паметен, одржлив и инклузивен пораст- Европа 2020, во Оперативниот план за 2012-2013 година дефинирани се видот на програмите и активните мерки за вработување, целните групи, потребните средства и изворите на средствата, како и конкретните активности и рокови за субјектите надлежни за имплементација на истите. При утврдување на програмите и целните групи, се имаа во предвид и препораките на одделни меѓународни експерти.

Целта на изготвување на Оперативниот план, е да се обезбеди навремено и успешно спроведување на предвидените активни програми/мерки за вработување за 2012 - 2013 година. Имено, успешната реализација на активните програми/мерки за вработување, ќе зависи од точно утврдените активности на секој субјект, со точно утврдени рокови за спроведување на предвидените активности. Исто така, Оперативниот план ќе придонесе за поуспешна координација помеѓу инволвираните субјекти за спроведување на овие мерки.

Оперативниот план ќе биде раководен од **национален директор- министерот за труд и социјална политика**, а ќе биде координиран од **национален координатор -директорот на Агенцијата за вработување на Република Македонија**.

Одговорни субјекти за имплементација на Оперативниот план се:

- Министерството за труд и социјална политика (МТСП)
- Агенцијата за вработување на Република Македонија (АВРМ)
- Министерството за образование и наука (МОН)
- Министерството за информатичко општество и јавна администрација (МИОЈА)
- Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство (МЗШВ)
- Центарот за стручно образование и обука (ЦСОО)
- Центарот за образование на возрасни (ЦОВ)
- Агенцијата за поддршка на претприемништво на Република Македонија (АППРМ)
- Образовните институции и установи
- Центрите за социјални работи (ЦСР)
- Програмата за развој на Обединети нации (УНДП)
- Ромските информативни центри (РИЦ)
- Сертифицираните ИТ обучувачки центри

¹ Донесен од меѓународната конференција на трудот на деведесет и осмата сесија , Женева, 19 јуни 2009 година

- Локалните механизми за родова рамноправност (координатори за еднакви можности при локалните самоуправи)

II. АКТИВНИ ПРОГРАМИ/МЕРКИ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ ЗА 2013 ГОДИНА

Секоја програма и мерка од Оперативниот план содржи:

- цел на програмата /мерката
- краток опис
- опфат на корисници
- потребни средства (Анекс 2)
- извори на средства
- надлежни институции за имплементација
- услови и критериуми
- планирани активности и период на реализација (Анекс 1)

Доколку во текот на реализацијата на одделна програма /мерка не се пријават доволен број на апликанти или не се изготват доволен број на квалитетни бизнис планови, за секоја програма и мерка може да се повторат предвидените активности, утврдени со Оперативниот план, со истата постапка за избор.

Во текот на реализацијата, средствата обезбедени за соодветната програма, можат да се пренасочат за друг вид на програма од Оперативниот план, врз основа на заклучок на Владата на Република Македонија.

Во текот на имплементацијата на Оперативниот план, опфатот на лицата од соодветните целни групи и утврдените активни мерки, може да се прошири во рамките на обезбедените средства, ново- обезбедени средства, како и други домашни и меѓународни извори на средства наменети за активни мерки за вработување, утврдени во овој план, врз основа на согледувања и анализи на МТСП, АВРМ и останати надлежни институции и органи.

Детален приказ на планираните активности, институции и рокови за реализација на секоја програма / мерката е даден во Анекс 1, а потребните финансиски средства во Анекс 2.

III. ПРОГРАМИ И ЦЕЛНИ ГРУПИ

Програмите во Оперативниот план, имајќи ги предвид состојбите, можностите, потребите, како и Европската стратегија за паметен, одржлив и инклузивен пораст - Европа 2020, треба да обезбедат:

1. **паметен раст** - Програма за подготовка за вработување
2. **одржлив раст** - Програма за самовработување, Програма за финансиска поддршка на правни субјекти (мали и средни претпријатија, занаетчии) за отворање на нови работни места
3. **инклузивен раст** – Програма за субвенционирање, Пилот програма за субвенционирање на плодоуживатели на државно земјоделско земјиште, Програма за организирање на јавни работи.

Наведената поделба на програмите, ќе обезбеди поголема одржливост и ефикасност на активните програми за вработување, поради што невработените лица од различни целни групи најсоодветно е да се групираат на следниов начин:

1. За програмите за паметен раст:
 - долгорочно невработени (над 1 година евидентирани во АВРМ)
 - млади лица до 29 годишна возраст
 - корисници на паричен надоместок по основа на невработеност
 - професионални војници на кои им престанала службата во АРМ
2. За програмите за одржлив раст:
 - долгорочно невработени (над 1 година евидентирани во АВРМ)
 - поранешни вработени лица во дејноста на енергетиката на кои работниот однос им престанал поради деловни причини
 - професионални војници на кои им престанала службата во АРМ
 - млади лица до 29 годишна возраст
 - лица на возраст од 30-49 години
 - корисници на паричен надоместок по основа на невработеност
3. За програмите за инклузивен раст:
 - корисници на социјална парична помош
 - лица со статус деца без родители и родителска грижа
 - жртви на семејно насилство
 - бездомни лица
 - поранешни корисници на дрога
 - родители на деца на улица
 - самохрани родители
 - родители со 4 и повеќе малолетни деца
 - лица на возраст од 30-49 години
 - лица под супсидијарна заштита
 - собирачи на ПЕТ отпадоци
 - Роми
 - млади брачни двојки со или без деца до 45 годишна возраст
 - возрасни лица од 50 до 59 години
 - осудено лице по отпуштање од казнено поправна установа
 - корисници на паричен надоместок по основа на невработеност
 - долгорочно невработени (над 1 година евидентирани во АВРМ)

Целните групи се родово чувствителни. На наведените целни групи не им се одзема правото за учеството во различните видови на програми опфатени со Оперативниот план, имајќи ги предвид условите и критериумите предвидени во истите.

1. ПРОГРАМА ЗА САМОВРАБОТУВАЊЕ

Цел	Целта на програмата е намалување на невработеноста преку започнување на сопствени бизниси. Непосредна цел е да се создадат нови работни места преку поттикнување на побарувачката на пазарот на трудот со самовработување
Краток опис	Програмата ќе се реализира преку обука на заинтересирани невработени лица за осознавање на претприемништвото, изготвување на одржливи бизнис планови, помош при регистрација на сопствен бизнис и финансиска поддршка за започнување на бизнисот и/или финансиска поддршка за постојни бизниси на евидентирани невработени лица кои имаат искуство во вршење на дејноста
Опфат на корисници	930 евидентирани невработени лица
Потребни средства	194.600.000,00 денари
Извори на средства	Буџет на МТСП кон АВРМ (УНДП) 194.600.000,00 денари
Надлежни институции за имплементација	МТСП АВРМ УНДП ЦРРМ АПРМ

Услови и критериуми

За реализација на секое самовработување се предвидува поддршка со неповратни средства во висина на 201.897,00 денари, од кои 185.000,00 денари во вид на директна поддршка за набавка на опрема и/или репроматеријали, додека останатите 16.897,00 денари служат за поддршка во вид на основна обука за водење бизнис во времетраење од најмалку 5 работни дена, ваучер систем за изработка на бизнис план и поддршка при регистрирање на бизнисите.

За лицата за коишто во процесот на аплицирање ќе се утврди дека не е потребна обука и ваучер систем за изработка на бизнис план, се предвидува поддршка со неповратни средства во висина од 189.600,00 денари, од кои 185.000,00 денари во вид на директна поддршка за набавка на опрема и/или репроматеријали и 4.600,00 денари за регистрација на бизнисот и обука со советување за бизнис и претприемништво.

Лицата кои во рамките на проектниот циклус, доставиле бизнис планови и чишто бизнис планови успешно го поминале процесот на евалуација, а ќе се откажат од понатамошното учество, не може да се вратат во евиденцијата на невработени лица во АВРМ најмалку една (1) година, сметано од денот на откажувањето. Приоритет ќе имаат долгорочно евидентирани невработени лица и лицата на возраст од 30-49 години. ,

Лицата кои ќе ги искористат средствата за набавка на опрема и/или материјали преку Програмата за самовработување, во рок од четири (4) години не може да се вратат во евиденцијата на невработени лица во АВРМ, сметано од денот на регистрација на бизнисот.

Регистрираниот бизнис кој е поддржан согласно со оваа програма, доколку по истекот на првите два месеца од регистрација на бизнисот нема реализирано финансиски трансакции преку Управата за јавни приходи, Агенцијата за вработување на Република Македонија испраќа писмо за опомена за неактивност на фирмата и доколку по истекот на три месеци од денот на доставување на опомената лицето, корисник на грантот продолжи со нереализирање на

финансиски трансакции во Управата за јавни приходи, Агенцијата за вработување на Република Македонија, ќе започне постапка за враќање на средствата одобрени со грантот.

Доколку лицето-корисник на грантот престане со вршење на дејност (а со тоа престане и работниот однос) пред истекот на 1 година односно 2 години од датумот на регистрирање на бизнисот, освен во случај на смрт или трајна неспособност, или пак само престане работниот однос, а на негово место веднаш не се вработи друго лице, лицето – основач на фирмата има обврска да врати:

- 80% од финансиските средства искористени за набавка на опрема и/или репроматеријали, во период од 12 месеци, и
- 60% од финансиските средства искористени за набавка на опрема и/или репроматеријали, има обврска да врати доколку престане со вршење на дејност (а со тоа престане и работниот однос) пред истекот на 2 години од датумот на регистрирање на бизнисот, во период од 12 месеци.

2. ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА НА ПРАВНИ СУБЈЕКТИ (МАЛИ И СРЕДНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА, ЗАНАЕТЧИИ) ЗА ОТВОРАЊЕ НА НОВИ РАБОТНИ МЕСТА

Цел	Целта на Програмата е намалување на невработеноста и отворање на нови работни места, како и стимулирање на побарувачката на работна сила на пазарот на трудот
Краток опис	Програмата ќе се реализира преку обезбедување на дополнителна поддршка во вид на материјали и/или опрема за отворање на нови работни места во мали и средни претпријатија и кај занаетчи, регистрирани најмалку 1 година сметано до денот на објавување на јавниот повик
Опфат на корисници	100 новоотворени работни места со лица од евиденцијата на невработени на АВРМ
Потребни средства	9.200.000,00 денари
Извори на средства	Буџет на АВРМ - Потсметка за активни програми и мерки за вработување кон УНДП
Надлежни институции за имплементација	МТСП АВРМ УНДП ЦРРМ АПРМ

Услови и критериуми

Програмата за поддршка ќе се однесува на мали и средни претпријатија и за занаетчи:

1. Регистрирани најмалку 1 година сметано до денот на објавување на јавниот повик;
2. Кои на денот на пријавувањето не се во стечајна постапка и ликвидација;
3. Кои ги имаат измирено сите обврски по основа на даноци и придонеси
4. Кои имаат остварено добивка во 2012 година, и
5. Кои не го намалиле бројот на вработените лица 6 (шест) месеци пред објавување на Јавниот оглас со исклучок на природен одлив (смрт или пензионирање).

За реализација на Програмата се предвидува поддршка со неповратни средства во вид на опрема и/или материјали во висина од 92.000,00 денари за секое новоотворено работно место, но не повеќе од 5 работни места (максимум 460.000,00 денари), при што се земаат предвид и евентуалните вработувања остварени во претходните календарски години, согласно со програмите кои обезбедуваат поддршка за дополнителни вработувања во фирми.

Работодавачот кој ќе вработи лица согласно со оваа програма, има обврска да ги задржи на работа најмалку 12 месеци од денот на засновањето на работниот однос со полно работно време или на нивно место да вработи друго невработено лице регистрирано во евиденцијата на АВРМ. Во спротивно ќе треба да ги врати средствата обезбедени во вид на опрема и/или материјали, во паричен износ сразмерно со времетраењето на вработувањето.

Сите права и обврски на инволвираните страни ќе бидат дефинирани со посебен договор.

3. СУБВЕНЦИОНИРАЊЕ НА ВРАБОТУВАЊЕ

Програмата за субвенционирање на вработувањето ќе се реализира за евидентирани невработени лица кои потешко се вклучуваат на пазарот на трудот и инвалидни лица.

3.1 Субвенционирање на вработување

Цел	Цел на оваа мерка е да обезбеди стимулирање на побарувачката на работна сила и вработување на невработени лица кои потешко се вклучуваат на пазарот на трудот
Краток опис	Мерката ќе се реализира преку обезбедување на финансиска поддршка, заради вработување на евидентирани невработени лица кои потешко се вклучуваат на пазарот на трудот
Опфат на корисници	500 невработени лица од кои до 80 лица од ранливите групи ² кои потешко се вклучуваат на пазарот на трудот
Потребни средства	40.920.000,00 денари
Извори на средства	Буџет на АВРМ – Потсметка за активни програми и мерки за вработување
Надлежни институции за имплементација	МТСП АВРМ ЦСР

Услови и критериуми

За поддршка за вработување на невработени лица кои потешко се вклучуваат на пазарот на трудот, се предвидува субвенционирање на вработување преку финансиска поддршка за секое вработено лице за бруто плата во износ од 13.000,00 денари месечно за период од 6 месеци, со обврска на работодавачот овие лица да ги задржи на работа најмалку уште 12 месеци (вкупно 18 месеци) или на негово место да вработи друго невработено лице од евиденцијата на невработени лица на АВРМ. Во спротивно, работодавачот има обврска да ги врати финансиските средства. Месечниот износ предвиден за исплата на бруто плата (13.000,00 денари) ќе се исплати по добивање на документ од работодавачот дека истиот исплатил плата најмалку во висина на субвенцијата. Месечните известувања со доказ за исплатена плата, работодавачот ги доставува до АВРМ- центар за вработување за лицата за кои прима субвенција.

Престанокот на работниот однос на субвенционираното лице не може да биде по основа на деловни причини (технолошки вишок).

Износот на финансиската поддршка за ранливите групи изнесува 17.000,00 денари, од кои 3.000,00 денари по лице месечно на работодавачот, како партиципација за трошоците за прилагодување на лицето во работниот процес. Месечниот износ предвиден за исплата на бруто плата надоместок за работодавачот (17.000,00 денари), ќе се исплати по добивање на документ од работодавачот дека истиот исплатил плата, најмалку во висина на субвенцијата. Месечните

² Под ранливи групи се сметаат: жртви на семејно насилство, деца без родители и родителска грижа, бездомни лица, поранешни корисници на дрога, родители на деца на улица, самохрани родители, собирачи на ПЕТ отпадоци, Роми, осудено лице по отпуштање од казнено поправна установа.

известувања со доказ за исплатена плата, работодавачот ги доставува до АВРМ- центар за вработување за лицата за кои прима субвенција.

При селекцијата на работодавачите ќе се имаат предвид следниве критериуми:

1. Работодавачот што го намалил вкупниот број на вработените лица, 6 (шест) месеци пред објавување на Јавниот оглас, нема право на вработување со субвенционирање;
2. Работодавачот кој во текот на претходните две (2) календарски години извршил вработувања со субвенционирање и при тоа не се придржувал на одредбите од Договорот за вработување со субвенционирање, нема право на вработување со субвенционирање;
3. Работодавачот кој искористил средства за субвенционирани вработувања во 2012 година, нема да биде поддржан со субвенционирање во 2013 година
4. Работодавачот не може да ги вработи со субвенционирање лицата што ги отпуштил пред објавување на Јавниот оглас и
5. Работодавачот не може да ги вработи како замена, лицата кои што претходно ги отпуштил од работа
6. Секој работодавач кој има вработено:
 - до 10 работници има право да вработи најмногу до 2 невработени лица;
 - до 50 работници има право да вработи најмногу до 5 невработени лица и
 - над 50 работници има право да вработи најмногу до 10 невработени лица.

Доколку по примената на горенаведените предуслови, бројот на можните вработувања со субвенционирање е поголем од планираниот број во Оперативниот план за активни програми и мерки за вработување за 2013 година, тогаш изборот ќе се врши врз основа на бројот и процентот на невработеноста на ниво на центар за вработување, како и бројот на заинтересираните работодавачи и невработени лица по центри за вработување.

3. 2 Субвенционирање на вработување на деца без родители

Цел	Цел на оваа мерка е да обезбеди стимулирање на побарувачката на евидентирани невработени лица кои до 18 годишна возраст имале статус на деца без родители и родителска грижа.
Краток опис	Мерката ќе се реализира преку обезбедување на финансиска поддршка, заради вработување
Опфат на корисници	20 евидентирани невработени лица кои до 18 годишна возраст имале статус на деца без родители и без родителска грижа.
Потребни средства	2.480.000,00 денари
Извори на средства	Буџет на АВРМ – Потсметка за активни програми и мерки за вработување
Надлежни институции за имплементација	МТСП АВРМ ЦСР

Услови и критериуми

За поддршка за вработување на невработени лица кои до 18 годишна возраст имале статус на деца без родители и родителска грижа, се предвидува стимулирање на работодавачите преку обезбедување на плата во висина на минималната плата утврдена согласно со Законот за минимална плата на Република Македонија (“Сл.весник на РМ бр.11/2012 година”) и тоа:

- 100% во првите 12 месеци.

- 100% од износот на минимална плата во нето износ и 50% од придонесите за задолжително социјално осигурување пресметани на минимална плата, во следните 12 месеци (втората година).

За периодот од првите 2 години работодавачот има обврска овие лица да ги задржи на работа или на негово место да вработи друго невработено лице- кои до 18 годишна возраст имале статус на деца без родители и родителска грижа, во спротивно, работодавачот има обврска да ги врати финансиските средства. Прекилот на работниот однос на субвенционираното лице, кое до 18 годишна возраст имало статус на дете без родители и родителска грижа, дете без родител, не може да биде по основа на деловни причини (технолошки вишок).

Месечниот износ предвиден за исплата на минимална плата ќе се исплати по добивање на документ од работодавачот дека истиот исплатил плата.

Работодавачот е должен да доставува месечен доказ за исплата на плати до АВРМ - центар за вработување за лицата за кои прима субвенции.

При селекцијата на работодавачите, ќе се имаат предвид следниве критериуми:

1. Работодавачот што го намалил вкупниот број на вработените лица, 6 (шест) месеци пред објавување на Јавниот оглас, нема право на вработување со субвенционирање;
2. Работодавачот кој во текот на претходните две (2) календарски години извршил вработувања со субвенционирање и при тоа не се придржувал на одредбите од Договорот за вработување со субвенционирање, нема право на вработување со субвенционирање;

3. Работодавачот кој искористил средства за субвенционирани вработувања во 2012 година, нема да биде поддржан со субвенционирање во 2013 година

4. Работодавачот не може да ги вработи со субвенционирање лицата што ги отпуштил пред објавување на Јавниот оглас.

3.3 Субвенционирање на вработување на инвалидни лица

Цел	Субвенционирањето на вработувањето на инвалидните лица се врши со цел зголемување на вработливоста и социјалната вклученост на оваа категорија на невработени лица и нивно интегрирање на пазарот на трудот
Краток опис	Субвенционирањето ќе се врши согласно со Законот за вработување на инвалидни лица
Опфат на корисници	300 инвалидни евидентирани невработени лица согласно со Законот за вработување на инвалидни лица
Потребни средства	192.600.000,00 денари
Извори на средства	Буџет на АВРМ - Потсметка за Посебен фонд
Надлежни институции за имплементација	МТСП АВРМ

Услови и критериуми

АВРМ ќе ги преземе сите редовни активности за субвенционирање на вработувањето на инвалидните лица, согласно со Законот за вработување на инвалидни лица и Правилникот за критериуми и начинот на доделување на неповратни средства од Посебниот фонд за подобрување на условите за вработување и работење на инвалидни лица. Работодавачот е должен да доставува месечни извештаи за исплата на плати за лицата за кои прима субвенции.

4. ПИЛОТ ПРОГРАМА ЗА СУБВЕНЦИОНИРАЊЕ НА ПЛОДОУЖИВАТЕЛИ НА ДРЖАВНО ЗЕМЈОДЕЛСКО ЗЕМЈИШТЕ

Цел	Целта на Програмата е поттикнување на нови вработувања на примателите на социјална помош евидентирани како невработени лица и нивна социјална вклученост
Краток опис	Програмата ќе се реализира со доделување на државно земјоделско земјиште на плодоуживатели, на лица кои се корисници на социјална помош. На корисниците ќе им се исплаќа и паричен надоместок во висина на социјалната парична помош и ќе им се обезбеди и социјално осигурување. Корисниците ќе бидат регистрирани како индивидуални земјоделци на кои земјоделието им е основна дејност
Опфат на корисници	26 приматели на социјална помош евидентирани како невработени лица
Потребни средства	2.246.400,00 денари
Извори на средства	За 2013 година Буџет на АВРМ - Потсметка за активни програми и мерки за вработување
Надлежни институции за имплементација	МЗШВ МТСП АВРМ ЦСР ПИОМ

Услови и критериуми

На евидентираните невработени лица, корисници на социјална помош и плодоуживатели на државно земјоделско земјиште ќе им се обезбеди:

- 100% од месечниот износ на социјална парична помош и обезбедено социјално осигурување во првите 12 месеци (првата година);
- 50% од месечниот износ на социјална парична помош и 100% обезбедено социјално осигурување во следните 12 месеци (втората година);
- паричниот надоместок ќе се исплаќа на месечна основа на трансакциската сметка на корисникот;
- средствата за социјално осигурување (пензиско и инвалидско осигурување и здравствено осигурување) ќе се уплаќаат директно на соодветните подрачни единици на Фондот на пензиско и инвалидско осигурување и Фондот за здравствено осигурување на Македонија и
- можност за дополнителна финансиска помош во рамките на програмите на МЗШВ.

Корисниците плодоуживатели на државно земјоделско земјиште, ќе бидат регистрирани како индивидуални земјоделци на кои земјоделието им е основна дејност (преку Фондот на

ПИОМ). По извршената регистрација, им престанува правото на користење на социјална парична помош, согласно со Законот за социјална заштита. Предвидените активности со Пилот програмата се започнати со реализација во 2012 година, а согласно со условите и критериумите, исплатата на месечните надоместоци за 26 лица кои ги исполнија условите и имаа склучено договор за плодоуживање на државно земјоделско земјиште, ќе завршат со реализација во 2014 година.

5. ПРОГРАМА ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ВРАБОТУВАЊЕ

Во рамките на Програмата, се предвидува обука, со цел зголемување на конкурентноста на пазарот на трудот, усогласување на понудата и побарувачката на работната сила, како и зголемување на вработливоста на евидентираниите невработени лица. При креирање на мерките од Програмата за подготовка за вработување, земени се предвид и сознанијата добиени од спроведената Анализа за потребите од вештини на пазарот на труд во Република Македонија, работодавачите, стопанските комори, како и сознанијата од стручните служби на АВРМ и сознанијата од реализираната програма – Анкета за слободни работни места и укажување од меѓународните експерти.

Програмата ќе се реализира преку следниве мерки:

- 5.1 Обука кај познат работодавач
- 5.2 Обука кај познат работодавач со субвенционирање
- 5.3 Обука за задоволување на побаруваните занимања на пазарот на трудот
- 5.4 Обука за напредни ИТ вештини
- 5.5 Практиканство како прво работно искуство до вработување
- 5.6 Едукација за започнување на бизнис

5.1 Обука кај познат работодавач

Цел	Целта на оваа мерка е на евидентираниите невработени лица да им се обезбеди определено ниво на знаења и вештини за работодавач, кој има утврдено определени потреби за работни места
Краток опис	Со обуката се овозможува стекнување и дополнување на знаењата на евидентираниите невработени лица заради нивно полесно вработување
Опфат на корисници	850 лица (од 25-49 години)
Потребни средства	19.252.500,00 денари
Извори на средства	10.000.000,00 денари- Буџет на АВРМ 9.252.500,00 денари - Буџет на АВРМ - Потсметка за активни програми и мерки за вработување
Надлежни институции за имплементација	АВРМ

Услови и критериуми

Подготовка за вработување се врши доколку во евиденцијата за невработени нема такви профили на невработени лица. Со обуката ќе се опфатат невработени лица од 25-49 години. Приоритет ќе имаат лицата со основно и гимназиско образование, при што работодавачот не може да врши повеќе од една подготовка за вработување за исто лице, за исто занимање, за иста дејност.

Подготовката за вработување трае до три месеци, со обврска работодавачот да вработи најмалку 50% од вклучените лица во обуката, да не го намали бројот на вкупно вработените лица со полно работно време во рок од 6 месеци, и да доставува до АВРМ месечни евидентни

листи за редовност. Висината на паричните средства за невработено лице вклучено во подготовката изнесува 5.700,00 денари месечно, со вклучено осигурување во случај на несреќа при работа и професионално заболување. На работодавачот, за време на обуката му се исплаќаат средства за менторство и материјални трошоци месечно, во износ од:

- 4.000,00 денари за ангажирање од 1 до 3 лица;
- 7.400,00 денари за ангажирање од 4 до 6 лица;
- 13.600,00 денари за ангажирање од 7 до 10 лица;
- 18.000,00 денари за ангажирање од 11 до 15 лица;
- 21.600,00 денари за ангажирање од 16-20 лица и
- 25.000,00 денари за ангажирање над 20 лица.

5.2 Обука кај познат работодавач со субвенционирање

Цел	Целта на оваа мерка е на евидентираниите невработени лица да им се обезбеди определено ниво на знаења и вештини за работодавач, кој има утврдено определени потреби за работни места и вработување
Краток опис	Со обуката се овозможува стекнување и дополнување на знаењата на евидентираниите невработени лица и финансиска поддршка за вработување
Опфат на корисници	170 лица
Потребни средства	9.537.000,00 денари
Извори на средства	9.537.000,00 денари - Буџет на АВРМ - Потсметка за активни програми и мерки за вработување
Надлежни институции за имплементација	АВРМ

Услови и критериуми

Подготовка за вработување со субвенционирање, се врши доколку во евиденцијата за невработени нема такви профили на невработени лица. Со обуката ќе се опфатат невработени лица и тоа:

- Од 50-59 години
- Млади лица до 29 години со максимум средно образование
- Помали етнички заедници со посебен осврт на Ромите
- Лица-корисници на социјална помош
- Долгорочно евидентирани невработени лица

Подготовката за вработување трае до три месеци, со обврска работодавачот да вработи најмалку 50% од вклучените лица во обуката. Висината на паричните средства за невработеното лице, односно работникот вклучен во подготовката за време на обуката изнесува 5.700,00 денари месечно, со вклучено осигурување во случај на несреќа при работа и професионално заболување.

По завршување на обуката, за вработените лица ќе се обезбеди субвенција преку финансиска поддршка за секое вработено лице во бруто плата во износ од 13.000,00 денари месечно, во период од 3 месеци, со обврска работодавачот овие лица да ги задржи на работа во наредните 12 месеци по истекот на периодот на субвенција и да не го намали бројот на вработените на неопределено време во рок од 1 година.

5.3 Обука за задоволување на побаруваните занимања на пазарот на трудот

Цел	Мерката има за цел зголемување на вработливоста на евидентираните невработените лица со стекнување на вештини од побарувани занимања, согласно со искажаните потреби за работна сила
Краток опис	Обуката ќе се реализира според одобрени и верификувани програми за обука од МОН, по претходно добиено позитивно стручно мислење од ЦСОО за установи ³ и/ или според верификувани посебни програми за образование на возрасни од ЦОВ. Лицата кои успешно ќе ја завршат обуката, ќе се стекнат со сертификат/уверение издаден од верификуван/ лиценциран изведувач на обука.
Опфат на корисници	250 лица
Потребни средства	13.700.000,00 денари
Извори на средства	13.700.000,00 денари – Буџет на АВРМ - Потсметка за активни програми и мерки за вработување
Надлежни институции за имплементација	МТСП, АВРМ, МОН, ЦСОО, ЦОВ, ЦСР, УНДП изведувачи на обуки (образовни установи и институции)

Услови и критериуми

Обуките ќе бидат насочени кон занимања кои се побарувани на пазарот на трудот, врз основа на Анализата на потреби од вештини подготвена од Агенцијата за вработување, истражувања на организацијата на работодавачи, стопанските комори и информации од центрите за вработување, за што ќе се објави јавен оглас. Обуките ќе се спроведуваат од страна на образовни установи и институции за образование на возрасни и тоа:

-Обуките може да се реализираат по претходно известување за искажан интерес од страна на образовни институции, дадено мислење од страна на ЦСОО и верификување на програмата од страна на МОН или

-Обуките може да се реализираат по претходно објавен јавен оглас за институции/установи за образование на возрасни од страна на ЦОВ и верификување на посебната програма за образование на возрасни од страна на ЦОВ

Обуките ќе се реализираат доколку се обезбеди доволен број на заинтересирани кандидати. Критериумот за учество во обуката за секое од занимањата, од аспект на претходно образовно ниво, ќе биде дефиниран со програмите за обука.

На лицата кои ќе бидат вклучени во обуката, за деновите на обука ќе им се обезбеди надомест за покривање на трошоците за храна и превоз во висина од 6.200,00 ден месечно по лице (со вклучен персонален данок на доход и осигурување во случај на несреќа при работа и професионално заболување). Право на учество имаат евидентирани невработени лица кои не биле вклучени во Програмата за подготовка за вработување за побарувани/дефицитарни занимања на пазарот на трудот во претходните години.

³ Установи се училишта и високо образовни установи.

Обуката ќе се реализира во период од 2 месеци во установи и/или институции. По завршување на обуката, кандидатите ќе изведуваат практична работа во реални услови кај работодавачи во времетраење од 2 месеци.

По завршување на периодот планиран за практична работа, лицата треба да добијат потврда за реализирана практична работа кај работодавач.

По завршената обука и положен испит, невработеното лице ќе се стекне со соодветен документ за реализираната обука.

5.4 Обука за напредни ИТ вештини

Цел	Мерката има за цел надградба на вештините од областа на информациските технологии на евидентираниите невработени лица, заради зголемување на нивната вработливост и конкурентност на пазарот на трудот
Краток опис	Обуката ќе се реализира преку лиценцирани обучувачки центри, избрани по пат на оглас. На крајот на обуката, лицата добиваат уверение за завршена обука и полагаат завршни испити за здобивање со сертификат од посетуваните обуки
Опфат на корисници	50 лица
Потребни средства	4.152.900,00 денари
Извори на средства	Буџет на АВРМ - Потсметка за активни програми и мерки за вработување
Надлежни институции за имплементација	МТСП МИОЈА АВРМ изведувачи на обуки

Услови и критериуми

Обуките ќе бидат насочени кон надградба на вештините од областа на информациските технологии на евидентираниите невработени лица и ќе се спроведуваат за следниве програмски пакети:

- MCITP - Сервер Администратор,
- MCITP–Enterprise SQL Administrator 2008, Database Administrator 2008,
- MYSQL

Обуките ќе се реализираат во Скопје и во други градови, во зависност од обезбедените услови за обука и пројавениот интерес на невработените кандидати за учество во мерката. АВРМ ќе објави оглас до сите заинтересирани обучувачки центри, согласно со претходно утврдени критериуми од страна на Работната група и во соработка со МИОЈА, ќе изврши избор. Изборот на невработените кандидати кои ќе бидат вклучени во обуката е дел од обврската на обучувачките центри и МИОЈА, кои треба да направат претходна проверка на соодветните ИТ вештини. Лицата кои биле корисници на оваа програма во претходните години, не може да бидат вклучени во обуката. Времетраењето на обуката е од 2 до 4 месеци. По завршување на обуките, лицата добиваат уверение за посетувана обука и полагаат завршен испит за стекнување со меѓународен сертификат.

5.5.Практиканство како прво работно искуство до вработување

Цел	Целта на оваа програма е зголемување на вработливоста кај млади невработени лица, со што превентивно се делува и се овозможува подготвени да се вклучат на пазарот на трудот
Краток опис	Поддршката ќе се обезбеди за евидентирани невработени лица до 29-годишна возраст, за истите да се стекнат со одредени практични знаења и вештини
Опфат на корисници	250 лица
Потребни средства	4.650.000,00 денари
Извори на средства	4.650.000,00 денари Буџет на АВРМ - Потсметка за активни програми и мерки за вработување
Надлежни институции за имплементација	МТСП АВРМ Работодавачи

Услови и критериуми

Со оваа мерка се планира да бидат опфатени млади невработени лица до 29 годишна возраст, а приоритет ќе имаат лицата со завршен четврти степен средно образование и високо образование, преку нивно вклучување во програми за практиканство за период од три месеци. За спроведување на оваа програма, ќе се исплаќаат по 6.200,00 денари за лице месечно, со вклучен персонален данок на доход и осигурување во случај на несреќа при работа и професионално заболување. Програмата не вклучува работодавачи од државни, јавни институции, единиците на локална самоуправа и Градот Скопје, невладини организации и здруженија на граѓани. Право на учество имаат работодавачи кои имаат вработено најмалку едно лице. По завршување на практичната работа, работодавачот има обврска да вработи најмалку 30% од вкупно ангажираниот број на лица за практична работа и да ги задржи на работа наредните 6 месеци.

5.6 Едукација за започнување на бизнис

Цел	Целта на мерката е натамошно јакнење на капацитетите на евидентираните невработени лица, преку обука и едукација на невработените лица за започнување на бизнис
Краток опис	Мерката ќе обезбеди обука за различни вештини и техники за започнување и водење на сопствен бизнис. Невработените лица се запознаваат со основите за водење на бизнис, при што добиваат основни информации
Целна група	Евидентирани невработени лица
Опфат на корисници	2000 лица
Потребни средства	0 денари
Извори на средства	/
Надлежни институции за имплементација	АВРМ АППРМ

Услови и критериуми

Во обуката ќе се вклучат евидентираните невработени лица, со цел да се стекнат со одредени знаења и вештини за започнување на сопствен бизнис. Обуката ќе се однесува на основите за водење на бизнис, при што невработените лица ќе добијат основни информации. Обуката ќе се реализира од страна на вработени лица од ЦВ при АВРМ.

6. АНКЕТА ЗА СЛОБОДНИ РАБОТНИ МЕСТА

Цел	Обезбедување на фреквентни информации за потребите од работна сила на пазарот на трудот
Краток опис	Невработени лица во определен временски период ќе бидат ангажирани за телефонско анкетирање на работодавачи за нивните потреби од работна сила преку “мини кол- центар”
Целна група	Евидентирани невработени лица од листата на евиденција со средно и високо образование
Опфат на корисници	26 невработени лица
Потребни средства	161.200,00 денари
Извори на средства	Буџет на АВРМ - Потсметка за активни програми и мерки за вработување
Надлежни институции за имплементација	МТСП АВРМ Организации на работодавачи Стопански комори

Услови и критериуми

Со мерката се планира да бидат ангажирани евидентирани невработени лица со средно и високо образование, кои врз основа на претходно подготвен прашалник преку “мини кол-центар” ќе анкетираат работодавачи за нивните потреби од работна сила. Со оваа мерка се планира да се опфатат повеќе од 1000 работодавачи во Скопје. За спроведување на оваа мерка ќе се исплаќаат по 6.200,00 денари за лице во период од еден (1) месец, со вклучен персонален данок на доход.

7. ОРГАНИЗИРАЊЕ НА ЈАВНИ РАБОТИ

Цел	Работно ангажирање на невработени лица заради стекнување на одредени практични знаења и вештини, рамномерен регионален развој, можност за континуирано работно ангажирање и можност за вработување, како и намалување на сиромаштијата
Краток опис	Јавните работи ќе се организираат во општини кои имаат висок процент на невработени лица во однос на вкупното население и ќе се вклучат долгорочно евидентирани невработени лица, ниско квалификувани невработени лица и повозрасни лица над 55 години, во период не подолг од 6 месеци За време на ангажирањето на лицата ќе им се обезбеди финансиска поддршка
Целна група	Долгорочно евидентирани невработени лица, ниско квалификувани невработени лица и повозрасни лица над 55 години, врз основа на искажани потреби на организаторот на јавните работи
Опфат на корисници	4.000 лица
Потребни средства	60.800.000,00 од кои 30.400.000,00 денари од единиците на локална самоуправа и Градот Скопје
Извори на средства	-30.400.000,00 Буџет на МТСП кон АВРМ- 30.400.000,00 денари - буџети на единиците на локална самоуправа и Градот Скопје
Надлежни институции за имплементација	АВРМ, МТСП, МЛС, МФ, ЗЕЛС и единици на локална самоуправа и Градот Скопје

Услови и критериуми

Имплементацијата на Програмата продолжува од 2012 година, во рамките на која се опфатени долгорочно евидентирани невработени лица, ниско квалификувани невработени лица и повозрасни лица над 55 години, преку ангажирање за вршење на јавни работи за период не подолг од шест месеци, од кои 4 месеци во 2012 година

За спроведување на Програмата, предвидена е финансиска поддршка во износ од 7.600,00 денари за лице месечно и осигурување во случај на несреќа при работа и професионално заболување.

Единиците на локалната самоуправа и односно Градот Скопје (ЕЛС) ќе обезбедат средства за финансиска поддршка на 2000 лица.

При изборот на јавните работи приоритет ќе имаат јавните работи кои ќе траат подолг временски период, поголем опфат на невработени лица, општини кои имаат повисок процент на невработени лица во однос на вкупното население во општината.

За време на обезбедување на финансиската поддршка, ангажираното лице не ги губи правата по основа на невработеност. Финансиската поддршка ќе се обезбеди преку АВРМ во единиците на локалната самоуправа, односно Градот Скопје, кои имаат најголем процент на невработени лица во однос на вкупното население во општината, а во рамките на планираните средства. Невработените лицата кои ќе се финансираат од единиците на локалната самоуправа и Градот Скопје, ЕЛС средствата ги исплатуваат на невработените лица за што после секоја исплата доставуваат извештај до АВРМ- ЦВ.

Средствата од Буџетот на Република Македонија, ќе се трансверираат по истекот на месецот на единиците на локална самоуправа односно Градот Скопје, кои не се со блокирани жиро сметки, а начинот и условите на трансверирање, како и правата и обврските ќе се уреди со посебни договори помеѓу АВРМ – ЦВ, единицата на локалната самоуправа, односно Градот Скопје и невработеното лице.

Министерството за финансии до АВРМ месечно ќе доставува список на ЕЛС со блокирани жиро сметки, а најдоцна до 5 -ти во месецот за претходниот месец.

Во текот на имплементација на програмите, АВРМ- ЦВ редовно врши мониторинг на реализацијата на истите.

АВРМ ќе формира и Проектен одбор составен од претставници на АВРМ, ЗЕЛС, МЛС, МТСП, Кабинетот на потпретседателот на Владата на Република Македонија за економски прашања, кој ќе биде надлежен за разгледување на доставените проекти, подготовка на ранг листа и носење на одлуки.

Проектите кои ќе се финансираат од единиците на локалната самоуправа и Градот Скопје, ги одобрува Советот на единицата на локална самоуправа.

Покрај тоа, АВРМ формира Техничка работна група за мониторинг и контрола за извршување на јавните работи, која е составена од МТСП, МФ, МЛС, АВРМ, ЗЕЛС.

Предвидените активности со Програмата се започнати со реализација во 2012 година. Согласно со условите и критериумите, јавните работи можеа да траат до 6 месеци поради што, во 2013 година ќе се реализираат активностите и исплатат согласно со условите и критериумите од 2012 година.

IV. ПРОМОЦИЈА НА ОПЕРАТИВНИОТ ПЛАН

Со цел да се обезбеди навремено информирање на невработените лица и транспарентност на процесот од аспект на различните програми и мерки од Оперативниот план, се предвидуваат следниве активности:

- Промовирање на програмите и мерките за вработување на национални и локални електронски и печатени медиуми,
- Транспарентно објавување на јавните повици, со што ќе се придонесе сите невработени лица да бидат навреме информирани за можноста да се вклучат во одделна програма/мерка,
- Активно вклучување на релевантни институции и тела на локално ниво (локална самоуправа, РИЦ-ови, НВО, ЦСР, координатори за еднакви можности при локалните самоуправи, итн.),
- Координаторите за еднакви можности при локалните самоуправи и НВО, ќе организираат промотивни презентации во соработка со локалните НВО (женски, претприемништво, ромски, младински итн.). Улогата на НВО ќе биде за дополнителна поддршка, со цел постигнување на поголема анимација на потенцијални корисници, преку врата до врата пренесување на информации.
- Дистрибуција на пропаганден материјал пред, за време на имплементација и по завршување на програмата/мерката.

Истовремено, за зголемување на интересот за активно учество во програмите и мерките, со Оперативниот план ќе се предвидат активности за споделување на искуства од имплементацијата на програмите во претходните години.

V. СЛЕДЕЊЕ НА ОПЕРАТИВНИОТ ПЛАН

Следењето ќе се одвива на две нивоа:

1. Секојдневно следење на активностите опфатени со Оперативниот план за 2013 година, ќе се врши на ниво на центри за вработување и АВРМ, а во програмите/ мерките во чијашто реализација учествува и УНДП, следење на активностите ќе се врши на ниво на центри за вработување и АВРМ во координација со УНДП. Информациите од следењето ќе бидат достапни за сите засегнати субјекти.

2. АВРМ и УНДП ќе поднесуваат извештаи до МТСП, националниот координатор, националниот директор и надзорниот одбор, на месечна и квартална основа. Финален извештај ќе се изготви на крајот од годината за секоја програма/мерка, вклучувајќи и нејзина анализа и предлози за можни измени и дополнувања за наредната година.

VI. ФИНАНСИСКА РАМКА

За имплементацијата на Оперативниот план за активни програми и мерки за вработување за 2013 година, потребни се 554.200.000,00 денари (прилог: Преглед бр.1 и Преглед бр.2)⁴.

Во Буџетот на МТСП за 2013 година, се планирани 225.000.000,00 денари; во Буџетот на Агенцијата за вработување на РМ 298.800.000,00 денари (10.000.000,00 денари-Буџет на АВРМ; 96.300.000,00 денари-Буџет на АВРМ-Потсметка за активни програми и мерки за вработување; 192.600.000,00 денари-Буџет на АВРМ-Потсметка за Посебен фонд и 500.000,00 денари АВРМ-јавни огласи и соопштенија) и 30.400.000,00 денари од буџетите на единиците на локална самоуправа и Буџетот на Град Скопје.

⁴Средствата ќе се зголемат со реализација на проектот „Поддршка на вработувањето на млади лица, долгорочно невработените и жените“, кој се финансира со средства од Инструментот за претпристапна помош (ИПА) - компонента IV-2фаза..

За 2013 година средствата за имплементација на Оперативниот план ќе се определат во зависност од обезбедените средства со Буџетот на МТСП, Буџетот на АВРМ и различните извори на донации.

Преглед за видот на програми и мерки и потребни средства бр.1

	Програми и мерки	Опфат на лица	Потребни средства
1	Програма за самовработување	930	194.600.000,00
2	Финансиска поддршка на правни субјекти (мали и средни претпријатија, занаетчији) за отворање на нови работни места	100	9.200.000,00
3	Субвенционирање на вработување	820	236.000.000,00
4	Пилот програма за субвенционирање на плодоуживатели на државно земјоделско земјиште	26	2.246.400,00
5	Програма за подготовка за вработување преку обуки	3.570	51.292.400,00
6	Анкета за слободни работни места	26	161.200,00
7	Организирање на јавни работи	4000	60.800.000,00
8	Јавни соопштенија и огласи		500.000,00
	Вкупно	9.472	554.800.000,00

Преглед на извори на средства за реализација на програмите бр. 2

	Извори на финансирање	Износ во денари за 2013 година
1	Буџет на МТСП	225.000.000,00
2	Буџет на АВРМ	10.000.000,00
3	Буџет на АВРМ - Потсметка за активни програми и мерки за вработување	96.300.000,00
4	Буџет на АВРМ – Потсметка за Посебен фонд	192.600.000,00
5.	Буџети на единици на локална самоуправа и Градот скопје	30.400.000,00
7	АВРМ- Јавни огласи и соопштенија	500.000,00
	Вкупно	554.800.000,00

VII. АНЕКСИ

Во овој дел (Анекс бр. 1), се дава преглед на активностите, надлежните институции, периодот на реализација и предвидените чекори за реализацијата на секоја програма и/или мерка опфатена со Оперативниот план, како и потребниот износ на средства и детален приказ на средствата за реализација на предвидените активности (Анекс бр. 2).

За програмите и/или мерките со кои е предвидено објавување на јавен повик до евидентирани невработени лица и/или работодавачи, АВРМ преку своите центри за вработување ќе врши и посредување.

АНЕКС број 1

1. ПРОГРАМА ЗА САМОВРАБОТУВАЊЕ

	Активност	Надлежна институција	Период на реализација
1	Изработка на оперативни упатства	МТСП, УНДП, АВРМ, АППРМ	декември 2012 - јануари 2013
2	Зајакнување на капацитетите на центрите за вработување (30)	УНДП	јануари 2013
3	Распишување на јавен оглас и прием на апликации	АВРМ- центри за вработување	I циклус - јануари II циклус - мај
4	Селекција на пријавените кандидати	АВРМ	I циклус – февруари II циклус - јуни
5	Обука со советување за бизнис и претприемништво и обука за планирање и управување со бизнис- обука од „Идеја до бизнис”	УНДП, АВРМ, АППРМ	I циклус - март 2013 II циклус - јуни- јули
6	Поддршка при подготовка на бизнис план	АППРМ, УНДП	I циклус - април 2013 II циклус – јули- август
7	Избор на најдобрите бизнис планови	АППРМ, УНДП Банкарски експерти	I циклус - мај II циклус - август
8	Поддршка за регистрација на најдобрите бизнис планови	УНДП, АППРМ, АВРМ, ЦР и Занаетчиски комори	I циклус - мај – јуни II циклус - септември
9	Потпишување на договор со корисникот	УНДП, АВРМ- Центар за вработување, корисникот	I циклус - јуни II циклус - септември- октомври
10	Обезбедување на грант за набавка на опрема и материјали за започнување на бизнисот	УНДП	I циклус - јули II циклус - октомври

Опис на активностите

1. Оперативни упатства

Изготвувањето на оперативни упатства ќе вклучува: администрација на Програмата, целни групи, основни упатства (работен план), проектен циклус и проектна документација.

2. Зајакнување на капацитетите на центрите за вработување (30)

Организирање на регионални обуки за вработените од центрите за вработување (30), со цел стандардизирање на процедурите и информациите за да се обезбеди поголема транспарентност и унифицираност на реализацијата на предвидените активности.

3. Распишување на јавен оглас и прием на апликации

Објавување на два (2) јавни огласи до заинтересирани кандидати за учество во Програмата; организирање на промотивни презентации и информативни средби за поголема анимација на потенцијалните корисници на Програмата, од страна на сите инволвирани институции.

4. Селекција на пријавените кандидати

Информирање на кандидатите за основните услови за учество во Програмата, прием на апликации и потпишување изјава за согласност за вклучување во натамошните активности, изготвување на прво самооценување со поддршка на вработените во центрите за вработување и избор од пријавените кандидати според утврдените критериуми.

5. Обука со советување за самостојна изработка на бизнис план и обука за планирање и управување со бизнис- обука од „Идеја до бизнис“

Лицата кај кои при процесот на аплицирање ќе се утврди постоење на претходно искуство во работење и/или развиена бизнис идеја, при што бројот на овие лица не треба да изнесува повеќе од 30% од првично селектираните, се упатуваат на обука со советување за изработка на бизнис план. На оваа обука која ќе трае 5 работни дена, лицата ќе се здобијат со сознанија за можностите за микро- кредитирање и начини за пристап до капитал, маркетинг активности и промоција. Обуката за самостојна изработка на бизнис план се реализира во работните клубови на центрите за вработување од стана на центрите на АППРМ.

Останатите лица кои аплицирале во фазата на првичната селекција, се упатуваат на обука за развивање на бизнис идеи, на која обука се стекнуваат со сознанија за основни претприемачки вештини, начини за водење на мал бизнис, законски услови и обврски неопходни за започнување и водење на бизнис, советување за избор на форма на регистрација. Оваа обука се спроведува во работните клубови во центрите за вработување, како и советување за избор на форма на регистрација. По спроведување на обуката ќе се изврши рангирање на изработените бизнис идеи, според претходно утврдените критериуми.

6. Поддршка при подготовка на бизнис план

Избраните учесници по завршување на обуката за планирање и управување со бизнис- обука од „Идеја до бизнис“, добиваат ваучер и можност за избор на консултант од базата на АППРМ, кои ќе им помогнат да го изработат бизнис планот.

Учесниците кои учествуваат во обуката за самостојна изработка на бизнис план, добиваат дополнителна советодавна поддршка од центрите на АППРМ за изработка на сопствените бизнис планови и се повикуваат да ги поднесат бизнис плановите на оценување. Рангирањето на бизнис плановите се врши според претходно утврдени критериуми.

7. Избор на најдобрите бизнис планови

Независна комисија, што ќе вклучува и експерти од избрани банки ќе ги анализираат и ќе ги рангираат најдобрите бизнис планови од корисници врз основа на усвоените критериуми.

8. Поддршка за регистрација на најдобри бизнис планови

Избраните учесници регистрираат бизниси и се вработуваат (M1/M2).

9. Потпишување на договор со корисникот

Потпишување на договори на АВРМ и УНДП со регистрираната фирма за покривање на трошоците за набавка на опрема и/или материјали, согласно со бизнис планот.

10. Обезбедување на грант за набавка на опрема и/или материјали за започнување на бизнисот

УНДП врши исплата на средствата за набавка на опрема и/или материјали на жиро- сметките на добавувачите, согласно со бизнис планот на селектираните кандидати. Набавките ќе се вршат според спецификацијата од изработениот бизнис план, кој е составен дел на договорот. УНДП и АВРМ- центар за вработување, ќе го следат процесот на набавката, испораката на опремата. УНДП ќе го следи користењето на опремата за времетраење на проектот. Следењето на состојбата со статусот на регистрираните фирми, согласно со оваа програма во период од три години го врши АВРМ, АППРМ во соработка со ЦР.

2. ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА НА ПРАВНИ СУБЈЕКТИ (МАЛИ И СРЕДНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА, ЗАНАЕТЧИИ) ЗА ОТВОРАЊЕ НА НОВИ РАБОТНИ МЕСТА

	Активност	Надлежна институција	Период на реализација
1	Изработка на оперативни упатства	МТСП, УНДП, АВРМ, АППРМ	јануари
2	Распишување на јавен оглас, прием на апликации/барање за доделување на неповратни средства	АВРМ	април
3	Селекција на пријавените мали и средни претпријатија и занаетчи	УНДП, АППРМ, АВРМ	мај
4	Посредување за вработување и склучување на договор за вработување	АВРМ	мај - јуни
5	Потпишување на договор помеѓу АВРМ и работодавачот	АВРМ	јуни
6	Потпишување на договор за набавка на опрема и материјали	УНДП, АВРМ- Центар за вработување и работодавачот	јуни - јули
7	Обезбедување на грант за набавка на опрема и материјали	УНДП	јули- октомври

Опис на активностите

1. *Оперативни упатства*

Изготвувањето на оперативни упатства ќе вклучува: администрација на Програмата, основни упатства (работен план), проектен циклус и проектна документација.

2. *Распишување на јавен оглас и прием на апликации од заинтересирани кандидати*

Објавување на јавен оглас до заинтересирани мали и средни претпријатија и занаетчии за аплицирање во Програмата; организирање на промотивни презентации и информативни средби за поголема анимација на потенцијалните корисници на Програмата од страна на сите инволвирани институции.

Прием на апликации/ барања за доделување на неповратни средства во вид на опрема и/или материјали, како и потпишување на изјава за согласност за вклучување во натамошните активности.

3. *Селекција од пријавените мали и средни претпријатија и занаетчии*

Селекција според претходно утврдени критериуми и информирање на одобрените.

4. *Посредување за вработување и склучување на договор за вработување*

Центрите за вработување посредуваат помеѓу работодавачите чии барања се одобрени и невработените лица од евиденцијата на невработени лица за нивно вработување и склучување на договор за вработување.

5. *Потпишување на договор помеѓу АВРМ и работодавачот*

Склучување на договор помеѓу АВРМ- Центар за вработување и работодавачите во кој се дефинираат правата и обврските.

6. *Потпишување на договор за набавка на опрема и/или материјали*

Склучување на трипартитен договор помеѓу УНДП, АВРМ- Центар за вработување и работодавачите во кои се дефинираат правата и обврските.

7. *Обезбедување на грант за набавка на опрема и/или материјали*

УНДП врши исплата на средствата за набавка на опрема и/или материјали согласно со апликацијата на селектирани мали и средни претпријатија и занаетчии, на жиро- сметките на добавувачите. УНДП и АВРМ- центар за вработување, ќе го следат процесот на набавката, испораката на опремата. УНДП активно ќе го следи користењето на опремата за времетраење на проектот.

3. СУБВЕНЦИОНИРАЊЕ НА ВРАБОТУВАЊЕ

- 3.1 Субвенционирање на вработување
- 3.2 Субвенционирање на деца без родители
- 3.3 Субвенционирање на вработување на инвалидни лица

3.1 Субвенционирање на вработување

	Активност	Надлежна институција	Период на реализација
1	Да се обезбеди список на лицата кои припаѓаат на категоријата ранливи групи	ЦСР РИЦ центрите за вработување	јануари -февруари
2	Јавен оглас за евидентирани невработени лица	АВРМ и центрите за вработување ЦСР	февруари
3	Јавен оглас за работодавачите и прием на апликации	АВРМ преку центрите за вработување	февруари
4	Посредување меѓу работодавачите и евидентирани невработени лица	центрите за вработување ЦСР	март - април
5	Склучување на договор меѓу работодавачите и АВРМ	АВРМ со работодавачот	април
6	Работодавачот склучува Договор за вработување со избраните лица	работодавачот и избраните лица	мај
7	Исплатата на субвенцијата	АВРМ преку центрите за вработување	за период на субвенционирањето

Опис на активностите

1. *Да се обезбеди список на лицата кои припаѓаат на категоријата ранливи групи*

ЦСР и РИЦ да изработат список на лица кои припаѓаат на категоријата ранливи групи според квалификации, вештини, локација (место, град и др. каде што истите ќе може да бидат работно ангажирани), број на лица, старосна структура и други релевантни податоци. Податоците да бидат доставени до центрите за вработување.

2. *Јавен оглас за евидентирани невработени лица*

АВРМ објавува оглас за евидентирани невработени лица.

3. *Јавен оглас за работодавачите и прием на апликации*

АВРМ објавува јавен оглас до работодавачите за вработување на евидентирани невработени лица и врши прием на апликациите.

4. *Посредување меѓу работодавачите и невработените лица*

Вработените во центрите за вработување, по добиените пријави од страна на работодавачите, посредуваат помеѓу нив и пријавените евидентирани невработени лица.

5. *Склучување на Договор меѓу работодавачите и АВРМ*

Заинтересираните работодавачи се изјаснуваат за вработување на лицата и склучуваат Договор со АВРМ за ангажирање на лицата во текот на 2013 година,, во кој се утврдуваат правата и обврските на договорните страни и условите и начинот на финансиската поддршка за вработување.

6. *Работодавачот склучува Договор за вработување со избраните лица*

По склучувањето на договорите, центрите за вработување ја известуваат централната служба на АВРМ и се пристапува кон реализација на субвенцијата за вработените лица.

7. *Исплата на субвенцијата*

АВРМ ќе врши редовна месечна исплата за периодот на субвенционирањето за лицата ангажирани во оваа програма, по претходно доставено барање за исплата за бројот на лицата за кои треба да се обезбеди субвенција. Кон барањето, работодавачот е должен да достави месечен доказ за исплата на плати до АВРМ - центар за вработување за лицата за кои прима субвенции. Месечниот износ предвиден за исплата на минимална плата, ќе се исплати по добивање на документ од работодавачот дека истиот исплатил плата.

Централната служба им префрла средства на центрите за вработување и центрите им исплаќаат на работодавачите на месечна основа.

3.2 Субвенционирање на вработување на деца без родители

	Активност	Надлежна институција	Период на реализација
1	Обезбедување на список на невработени лица кои до 18 годишна возраст имале статус на деца без родители и родителска грижа	ЦСР РИЦ центрите за вработување	јануари
2	Јавен оглас	АВРМ и центрите за вработување ЦСР	јануари
3	Јавен оглас за работодавачите и прием на апликации	АВРМ преку центрите за вработување	јануари
4	Посредување меѓу работодавачите и евидентираниите невработени лица кои до 18 годишна возраст имале статус на деца без родители и родителска грижа	центрите за вработување ЦСР	февруари
5	Склучување на договор меѓу работодавачите и АВРМ	АВРМ со работодавачот	февруари
6	Склучување на договор за вработување помеѓу работодавачите со избраните лица	работодавачот и избраните лица	март
7	Исплатата на субвенцијата	АВРМ преку центрите за вработување	за период на субвенционирањето

Опис на активностите

1. Да се обезбеди список на лицата кои припаѓаат на ранливата група-деца без родители

ЦСР и РИЦ да изработат список на лица кои припаѓаат на ранливата група лица кои до 18 годишна возраст имале статус на деца без родители и родителска грижа според квалификации, вештини, локација (место, град и др. каде што истите ќе може да бидат работно ангажирани), број на лица, старосна структура и други релевантни податоци. Податоците да бидат доставени до центрите за вработување.

2. Јавен оглас

АВРМ објавува оглас за евидентирани невработени лица-. кои до 18 годишна возраст имале статус на деца без родители и родителска грижа

3. Јавен оглас за работодавачите и прием на апликации

АВРМ објавува јавен оглас до работодавачите за вработување на евидентирани невработени лица- кои до 18 годишна возраст имале статус на деца без родители и родителска грижа и врши прием на апликациите.

4. Посредување меѓу работодавачите и невработените лица- кои до 18 годишна возраст имале статус на деца без родители и родителска грижа

Вработените во центрите за вработување, по добиените пријави од страна на работодавачите, посредуваат помеѓу нив и пријавените евидентирани невработени кои до 18 годишна возраст имале статус на деца без родители и родителска грижа .

5. Склучување на Договор меѓу работодавачите и АВРМ

Заинтересираните работодавачи се изјаснуваат за вработување на лицата и склучуваат Договор со АВРМ за ангажирање на лицата во текот на 2013, (соодветно и во 2014) година, во кој се утврдуваат правата и обврските на договорните страни и условите и начинот на финансиската поддршка за вработување.

6. Работодавачот склучува Договор за вработување со избраните лица

По склучувањето на договорите, центрите за вработување ја известуваат централната служба на АВРМ и се пристапува кон реализација на субвенцијата за вработените лица.

7. Исплата на субвенцијата

АВРМ ќе врши редовна месечна исплата за периодот на субвенционирањето за лицата ангажирани во оваа програма, по претходно доставено барање за исплата за бројот на лицата за кои треба да се обезбеди субвенција. Кон барањето, работодавачот е должен да достави месечен доказ за исплата на плати до АВРМ - центар за вработување за лицата за кои прима субвенции. Месечниот износ предвиден за исплата на минимална плата, ќе се исплати по добивање на документ од работодавачот дека истиот исплатил плата.

Централната служба им префрла средства на центрите за вработување и центрите им исплаќаат на работодавачите на месечна основа.

4. ПИЛОТ ПРОГРАМА ЗА СУБВЕНЦИОНИРАЊЕ НА ПЛОДОУЖИВАТЕЛИ НА ДРЖАВНО ЗЕМЈОДЕЛСКО ЗЕМЈИШТЕ

	Активност	Надлежна институција	Период на реализација за 2013
1	Програма за финансиска поддршка на корисници на социјална парична помош	МЗШВ, МТСП, АВРМ,	донесена во јуни 2012 година
2	Потпишување на меморандум за соработка меѓу МЗШВ, МТСП И АВРМ	МЗШВ, МТСП, АВРМ	потпишан во јули 2012
3	Формирање на заедничко тело	МЗШВ, МТСП, АВРМ	формирано во август 2012
4	Распишување на јавен оглас	МЗШВ	август 2012
5	Пријавување, рангирање и селекција на барателите	МЗШВ	октомври 2012
6	Потпишување на договори, воведување во владение на државното земјоделско земјиште и регистрирање на дејноста	МЗШВ, Агенција за катастар на недвижности, ФПИОМ	ноември 2012
7	Обука на плодоуживателите преку Програмата за рурален развој за 2012 година и соработка со други државни институции	МЗШВ	по потреба

Опис на активностите

Во 2013 година ќе се врши исплата на месечниот надоместок, согласно со условите и критериумите и средства за пензиско и инвалидско осигурување и здравствено осигурување

5. ПРОГРАМА ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ВРАБОТУВАЊЕ

5.1 Обука кај познат работодавач

	Активност	Надлежна институција	Период на реализација
1	Објавување на јавни огласи до заинтересираните работодавачи	АВРМ	февруари/ мај/ август
2	Доставување на барање за обука од страна на работодавачи	работодавач	За времетраење на јавните огласи
3	Увид кај работодавачот	Комисија на центарот за вработување	По доставување на барање од работодавачот
4	Посредување со пребарување од евиденцијата на невработени лица според искажани потреби на работодавачот	АВРМ преку центрите за вработување	По извршениот увид кај работодавачот
5	Известување до работодавачот со предлог листа на лица за обука	АВРМ преку центрите за вработување	По извршениот увид кај работодавачот и извршено пребарување во евиденцијата на невработени лица
6	Утврдување на конечна листа	работодавач	Во рок од 15 дена по известувањето
7	Потпишување на договор со работодавачот и со лицето кое ќе се вклучи во обуката	АВРМ работодавачот и лицето кое ќе се вклучи во обуката	Пред започнување на обуката
8	Спроведување на обука кај работодавач	работодавач	Веднаш по потпишување на договорот Веднаш по потпишување на договорот
9	Исплата на средства на работодавачот и невработеното лице	АВРМ	За времетраење на обуката
10	Склучување на договор за вработување	работодавач и обучени лица	По завршување на обуката

Опис на активностите

1. Објавување на јавни огласи до заинтересираните работодавачи

АВРМ во февруари/ мај/ август 2012 (соодветно и 2013) година, објавува јавни огласи до заинтересирани работодавачи за да ги искажат потребите од работна сила.

2. Доставување на барања за обука од страна на работодавачи

Работодавачот поднесува барање за обука до центарот за вработување.

3. Увид кај работодавачот

Комисијата на центарот за вработување врши увид во работните простории на работодавачот, кај кого ќе се спроведува обуката и составува записник.

4. Посредување со пребарување од евиденцијата на невработени лица, според искажани потреби на работодавачот.

Центарот за вработување врши пребарување во евиденцијата на невработени лица, врз основа на барањето на работодавачот.

5. Известување до работодавачот со предлог листа на лица за обука

Центрите доставуваат предлог листа на невработени лица до работодавачот и ги упатуваат лицата кај работодавачот.

6. Утврдување на конечна листа

Работодавачот врши избор на кандидати според искажаните потреби и утврдува листа на невработени лица кои ќе се вклучат во обуката во рок од 15 дена од доставување на известувањето.

7. Потпишување на договор со работодавачот и лицето кое ќе се вклучи во обуката

АВРМ - центарот за вработување, работодавачот и лицето потпишуваат договор за спроведување на обуката.

8. Спроведување на обука кај работодавачот

Обуката ја организира работодавачот и истата се врши во просториите на работодавачот.

9. Исплата на средства на работодавач и невработено лице

АВРМ преку ЦВ редовно ги исплаќа средствата за обука на месечна основа на трансакциска сметка на невработеното лице вклучено во обуката.

10. Склучување на договор за вработување

Работодавачот е должен по завршување на обуката веднаш да склучи договор за вработување со лицето кое успешно ја завршило обуката за период од најмалку (6) шест месеци.

5. 2 Обука кај познат работодавач со субвенционирање за вработување

	Активност	Надлежна институција	Период на реализација
1	Објавување на јавни огласи до заинтересираните работодавачи	ABPM	февруари и мај
2	Доставување на барање за обука од страна на работодавачи	работодавач	за времетраење на јавните огласи
3	Увид кај работодавачот	Комисија на центарот за вработување	по доставување на барање од работодавачот
4	Посредување со пребарување од евиденцијата на невработени лица според искажани потреби на работодавачот	ABPM преку центрите за вработување	по извршениот увид кај работодавачот
5	Известување до работодавачот со предлог листа на лица за обука	ABPM преку центрите за вработување	по извршениот увид кај работодавачот и извршено пребарување во евиденцијата на невработени лица
6	Утврдување на конечна листа	работодавач	во рок од 15 дена по известувањето
7	Потпишување на договор со работодавачот и со лицето кое ќе се вклучи во обуката	ABPM работодавачот и лицето кое ќе се вклучи во обуката	пред започнување на обуката
8	Спроведување на обука кај работодавач	работодавач	веднаш по потпишување на договорот веднаш по потпишување на договорот
9	Исплата на средства на невработеното лице	ABPM	за времетраење на обуката
10	Склучување на договор помеѓу работодавачите и ABPM	ABPM, работодавач и обучени лица	јуни и септември
11	Склучување на договор помеѓу работодавачот и избраните лица за субвенција	ABPM	јули/август/септември и октомври/ноември и декември
12	Исплата на субвенција	ABPM	

Опис на активностите

1. Објавување на јавни огласи до заинтересираните работодавачи

АВРМ во февруари и мај објавува јавни огласи до заинтересирани работодавачи за да ги искажат потребите од работна сила.

2. Доставување на барања за обука од страна на работодавачи

Работодавачот поднесува барање за обука до центарот за вработување.

3. Увид кај работодавачот

Комисијата на центарот за вработување врши увид во работните простории на работодавачот, кај кого ќе се спроведува обуката и составува записник.

4. Посредување со пребарување од евиденцијата на невработени лица според искажани потреби на работодавачот.

Центарот за вработување врши пребарување во евиденцијата на невработени лица, врз основа на барањето на работодавачот.

5. Известување до работодавачот со предлог листа на лица за обука

Центрите доставуваат предлог листа на невработени лица до работодавачот и ги упатуваат лицата кај работодавачот.

6. Утврдување на конечна листа

Работодавачот врши избор на кандидати според искажаните потреби и утврдува листа на невработени лица кои ќе се вклучат во обуката во рок од 15 дена од доставување на известувањето.

7. Потпишување на договор со работодавачот и лицето кое ќе се вклучи во обуката

АВРМ - центарот за вработување, работодавачот и лицето потпишуваат договор за спроведување на обуката.

8. Спроведување на обука кај работодавачот

Обуката ја организира работодавачот и истата се врши во просториите на работодавачот.

9. Исплата на средства на невработено лице

АВРМ преку ЦВ редовно ги исплаќа средствата за обука на месечна основа на трансакциска сметка на невработеното лице вклучено во обуката.

10. Склучување на договор помеѓу работодавачите и АВРМ

Работодавачот склучува договор со АВРМ-центар за вработување и лицето кое ќе се субвенционира. Во договорот се утврдуваат правата и обврските на договорните страни и начинот за финансиска поддршка за вработување.

11. Склучување на договор помеѓу работодавачот и избраните лица за субвенција

По склучување на договорите, центрите за вработување ја известуваат централната служба за вработување на АВРМ и се пристапува кон исплата на субвенцијата.

12.Исплата на субвенција

АВРМ ќе врши редовна месечна исплата за периодот на субвенционирањето за лицата ангажирани во оваа програма, по претходно доставено барање за исплата за бројот на лицата за кои треба да се обезбеди субвенција.

Исплатата се реализира врз основа на доставено барање од ЦВ до централната служба на АВРМ за потребните средства. Централната служба им префрла средства на центрите за вработување и центрите им исплаќаат на работодавачите на месечна основа.

5.3 Обуки за задоволување на побаруваните занимања на пазарот на трудот

	Активност	Надлежна институција	Период реализација на
1	Изработка на оперативни упатства	МТСП, МОН, АВРМ, ЦСОО, ЦОВ, УНДП	јануари
2	Номинирање на членови на Техничката работна група	МТСП, МОН, ЦСОО, ЦОВ, УНДП, АВРМ	јануари
3	Потпишување на Меморандум за соработка помеѓу АВРМ и ЦСОО и/ или АВРМ и ЦОВ	АВРМ, ЦСОО и ЦОВ	јануари
4	4.1 Доставување на известување за искажан интерес за учество во активностите предвидени со мерката од страна на институции.	МОН	јануари - февруари
	4.2 Објавување на јавен оглас за пријавување на институции/ установи за образование на возрасни	ЦОВ	
5	Подготовка и доставување на програми за обука	Понудувачи на обука	јануари - февруари
6	6.1 Давање на стручно мислење од страна на ЦСОО за понудените програми за обука од понудувачите на обуки и верифицирање на програмите од страна на МОН	МОН, ЦСОО и понудувачи на обука	февруари
	6.2 Лиценцирање на институциите од страна на МОН и верифицирање на програмите од понудувачите од страна на ЦОВ	МОН, ЦОВ и понудувачи на обука	февруари
7	Објавување на јавен оглас до невработени лица, селекција на кандидатите, нивна верификација, склучување на договор и упатување кон изведувачите на обуката	АВРМ и ТРГ	февруари
8	Реализација на обуката	Спроведувачи на обуката и ТРГ	март- јуни
9	Проверување на стекнатите знаења на кандидатите вклучени во обуката	Комисии за проверка на стекнатите знаења и ТРГ	јули-август
10	Издавање на сертификат/уверение, по завршена обука и практична работа и	Спроведувачи на обуката и практична	јули- август

	положениот испит	работа	
--	------------------	--------	--

Опис на активностите

1. Оперативни упатства

Изготвувањето на оперативни упатства ќе вклучува: администрација на мерката, основни упатства (работен план), проектен циклус и проектна документација.

2. Номинирање на членови на Техничката работна група

Секоја инволвирана институција треба да номинира член на ТРГ, како и негов заменик.

3. Потпишување на Меморандум за соработка помеѓу АВРМ и ЦСОО и/или АВРМ и ЦОВ

АВРМ и ЦСОО и/или АВРМ и ЦОВ потпишуваат Меморандум за соработка.

4. Доставување на барање за интерес за учество во активностите предвидени со мерката до понудувачите на обука

МОН доставува допис до образовните институции/установи, коишто реализираат програми за образование на возрасни од профилите опфатени со мерката, проследено со барање за искажување на интерес.

ЦОВ објавува јавен оглас до институциите за образование на возрасни, коишто реализираат образовна дејност од профилите опфатени со мерката.

5. Подготовка на програми за обука

ЦСОО изработува модел на програми за обука, кој се доставува до образовните установи кои искажале интерес за учество. Врз основа на тоа, се изготвуваат програми за обука од страна на изведувачите и истите се доставуваат на мислење до ЦСОО.

ЦОВ изработениот модел на програма за обука го доставува до институциите за образование на возрасни, кои се пријавиле на јавниот оглас. Врз основа на тоа, се изготвуваат програми за обука од страна на институциите за образование на возрасни и истите се доставуваат на мислење до ЦОВ.

6.1 Давање на стручно мислење од страна на ЦСОО за понудените програми за обука од понудувачите на обуки и верификување на програмите од страна на МОН

ЦСОО изготвува и доставува стручно мислење до МОН за понудените програми за обука од понудувачите на обуки. МОН ги одобрува програмите за обука кои претходно не се одобрени и врши верификација на образовните установи кои не се верификувани за реализација на програмите за обука.

6.2 Лиценцирање на институциите од страна на МОН и верифицирање на програмите на понудувачите од страна на ЦОВ

МОН врши лиценцирање на институциите за образование на возрасни. ЦОВ ги верификува програмите кои се доставени од страната на понудувачите.

7. Објавување на јавен оглас до невработени лица, селекција на кандидатите, верификација на листата, склучување на договори и упатување кон изведувачите на обука

Објавување на јавен оглас за евидентирани невработени лица со слични и сродни занимања блиски до вештините кои ќе се опфатат со оваа мерка, организирање на промотивни презентации за поголема анимација на потенцијалните корисници на Програмата од страна на сите инволвирани институции.

Прием на пријави и потпишување на изјава за согласност за вклучување во натамошните активности.

ТРГ врши селекција на занимањата и спроведувачите на обука, согласно со пројавениот интерес на кандидатите, а надлежните ЦВ вршат селекција на кандидатите согласно со претходно изготвени критериуми од страна на ТРГ. По извршената селекција, ТРГ врши верификација на листата на кандидати и ја доставува до ЦВ и спроведувачите на обуката.

АВРМ- центрите за вработување, ЦСОО и/или ЦОВ и изведувачите на обуката потпишуваат договор за реализација на процесот на обуки. АВРМ- центрите за вработување потпишуваат договор со верификуваните кандидати, по што кандидатите се упатуваат на обука.

8. Реализација на обуката

Обуката ќе се реализира во период од 2 месеци. По завршување на обуката, кандидатите ќе изведуваат практична работа во реални услови кај работодавачи во траење од 2 месеци, за што изведувачите на обука склучуваат договор со работодавачот.

За време на обуката, изведувачите на обука, подготвуваат месечни извештаи за редовноста на кандидатите, врз основа на кои се врши исплата на предвидените средства.

ЦВ врши мониторинг на кандидатите и изведувачите на обуката и извештаите ги доставуваат до ТРГ.

9. Проверување на стекнатите знаења на кандидатите вклучени во обуката

Проверката на знаењата на кандидатите вклучени во обуката се врши комисиски, врз основа на изготвени програми за проверка на стекнатите знаења и вештини по реализирањето на обуката.

10. Издавање на сертификат/уверение по завршена обука и практична работа

Невработеното лице ќе се стекне со сертификат/уверение по завршената обука и практичната работа.

5.4 Обука за напредни ИТ вештини

	Активност	Надлежна институција	Период на реализација
1.	Изработка на оперативни упатства	МИОЈА и АВРМ	март - април
2.	Номинирање на членови на Работна група што ги дефинира условите за учество на ИТ обучувачки центри	МИОЈА, АВРМ и МТСП	март - април
3.	Распишување на јавен оглас за избор на лиценцирани ИТ обучувачки центри и нивна селекција	АВРМ	февруари - март
4.	Објавување на јавен повик до невработените лица, утврдување на листа на кандидати и нивно упатување кон изведувачите на обука за тестирање	АВРМ	јуни
5.	Селекција на кандидати	МИОЈА и спроведувачи на обуката	септември
6.	Реализација на обуката	спроведувачи на обуката и МИО	септември- декември
7.	Издавање на уверение за посетувана обука	спроведувачи на обуката	декември
8.	Полагање на завршен испит за стекнување на меѓународен сертификат	спроведувачи на обуката	декември

Опис на активностите

1. Оперативни упатства

Изготвувањето на оперативни упатства ќе вклучува: администрација на мерката, целни групи, основни упатства (работен план), проектен циклус и проектна документација.

2. Номинирање на членови на Работна група

Формирање на Работна група со претставници од МИОЈА, МТСП и АВРМ, која ќе биде задолжена за утврдување на критериумите за избор на ИТ лиценцирани обучувачи и дефинирање на обуки за сертификати, кои би биле опфатени во Програмата.

3. Распишување на јавен оглас за избор на лиценцирани ИТ обучувачки центри и нивна селекција

АВРМ распишува јавен оглас за избор на лиценцирани ИТ обучувачки центри, а Работната група врши нивна селекција.

4. Објавување на јавен оглас до невработените лица, нивна верификација и упатување кон изведувачите на обука за селекција

АВРМ објавува јавен оглас до сите заинтересирани евидентирани невработени лица во АВРМ. АВРМ доставува листа на кандидати кои аплицирале и врши нивно упатување кон изведувачите на обука.

5. Селекција на кандидати

Избраните обучувачки центри во соработка со МИОЈА спроведуваат тестирање на ИТ способностите на невработените кандидати, врз основа на што се избира предвидениот број на лица кои ќе бидат вклучени во обуките.

6. Реализација на обуката

АВРМ потпишува договор со МИОЈА и изведувачите на обуката. Исто така, АВРМ потпишува договор со кандидатите што ќе посетуваат обука.

Обуката ќе се реализира во период од 2 до 4 месеци, врз основа на постигнатиот договор со избраните обучувачки центри и предвидениот план за реализација на обуките. За време на обуката, изведувачите на обуката подготвуваат месечни извештаи за редовноста на кандидатите и ги доставуваат до АВРМ, врз основа на кои се врши исплата на финансиските средства на обучувачки центри. МИОЈА и АВРМ вршат мониторинг на обуките.

7. Издавање на уверение за завршена обука

По успешно завршената обука, невработеното лице ќе добие уверение за завршена обука од изведувачите на обуката.

8. Полагање на завршен испит за стекнување на меѓународен сертификат

Лицата по завршувањето на обуката добиваат и ваучер со име и презиме на кандидатот, ЕМБГ и назив на испитот, со важност од 3 месеци за еднократно полагање на испит за добивање на меѓународен сертификат.

5.5. ПРОГРАМА ЗА ПРАКТИКАНТСТВО КАКО ПРВО РАБОТНО ИСКУСТВО ДО ВРАБОТУВАЊЕ

	Активност	Надлежна институција	Период на реализација
1	Изработка на оперативни упатства	ABPM	јануари -февруари
2	Распишување на јавен оглас до заинтересирани кандидати и работодавачи и прием на апликации	ABPM центри за вработување	јуни
3	Селекција од пријавените кандидати и заинтересираните работодавачи	ABPM центри за вработување	јули
4	Посредување меѓу кандидатите и работодавачите	центри за вработување и работодавачи	јули
5	Избор од страна на работодавачите	работодавачи	јули
6	Потпишување на договор меѓу центрите за вработување, работодавачите и кандидатите	центри за вработување, работодавачи и кандидати	август
7	Покривање на трошоците	ABPM	тековно

Опис на активностите

1. Оперативни упатства

Изготвување на оперативни упатства што ќе вклучуваат: јавен оглас, работен план, обрасци за пријавување, критериуми за селекција, табели за селекција и тим за мониторинг.

2. *Распишување на јавен оглас до заинтересирани кандидати и работодавачи и прием на апликации*

Јавен оглас за заинтересирани кандидати и работодавачи за аплицирање во Програмата, организирање на промотивни презентации за поголема анимација на потенцијалните корисници на Програмата од страна на сите инволвирани институции, прием на апликации од заинтересираните кандидати и работодавачи според утврдените критериуми, информирање на кандидатите за основните услови за учество во Програмата, информирање на работодавачите за условите за учество во Програмата.

3. *Селекција на пријавените кандидати и работодавачи*

Селекција на пријавените кандидати кои ги исполнуваат условите и критериумите, како и селекција на пријавени работодавачи.

4. *Посредување меѓу кандидатите и работодавачите*

Одговорните лица во центрите за вработување вршат посредување меѓу пријавените кандидати кои ги исполнуваат условите и заинтересираните работодавачи.

5. *Избор од страна на работодавачите*

Работодавачот врши избор од предложените кандидати и по извршено интервју со истите го известува центарот за вработување за изборот.

6. *Потпишување на договор меѓу центрите за вработување, работодавачите и кандидатите*

Центрите за вработување, работодавачот и кандидатите потпишуваат договор за ангажирање на невработеното лице како практикант за период од 3 месеци. По завршувањето на практиканството, работодавачот му издава на практикантот потврда за практичната обука со опис на работните задачи кои лицето ги извршувало.

7. *Покривање на трошоците*

Центрите за вработување вршат редовна исплата на финансиските средства на лицата вклучени во оваа програма за нивното ангажирање на месечна основа.

5.6 Едукација за започнување на бизнис

Мерката- Едукација за започнување на бизнис ја реализираат и организираат центрите за вработување, според планот на АВРМ за реализација на оваа активност. Обуката за евидентираните невработени лица е во форма на еднодневно советување за основите на водење на бизнис

6. АНКЕТА ЗА СЛОБОДНИ РАБОТНИ МЕСТА

	Активност	Надлежна институција	Период на реализација
1	Подготовка на критериуми за селекција на анкетари и селекција на анкетари, како и потпишување на договор помеѓу избраните анкетари и АВРМ -Центар за вработување на Град Скопје.	АВРМ/ Центар за вработување на Град Скопје	мај- септември
2	Подготовка на прашалник за анкетирање и упатство за вршење на анкета	АВРМ/ Центар за вработување на Град Скопје	мај
3	Спроведување на анкета	АВРМ/ Центар за вработување на Град Скопје	мај- септември

Опис на активностите

1. *Подготовка на критериуми за селекција на анкетари и селекција на анкетари*

Изготвување на оперативни упатства што ќе вклучуваат: јавен повик, работен план, обрасци за пријавување, информативни листови, веб страница или служби за посредување, критериуми за селекција, табели за селекција, тим за мониторинг итн.

Изборот на анкетари ќе се врши од евиденцијата на невработени лица од АВРМ.

Центарот за вработување – Скопје и анкетарите потпишуваат договор за ангажирање на невработеното лице како анкетар за период од 1 месец.

2. *Подготовка на прашалник за анкетирање и упатство за вршење на анкета*

Врз основа на подготвени прашалници за анкета, стручни лица од центарот за вработување на Град Скопје, ќе ги подготват избраните лица за спроведување на анкетата.

3. *Спроведување на анкета*

Анкетата ќе се спроведе од страна на селектираните анкетари.

7. ОРГАНИЗИРАЊЕ НА ЈАВНИ РАБОТИ

	Активности	Надлежна институција	Период на реализација
1.	Формирање на Проектен одбор за разгледување на доставените барања и избор на проекти врз основа на утврдени критериуми за селекција и носење на одлуки	АВРМ	до крајот на јуни 2012
2.	Јавен оглас до заинтересирани ЕЛС	АВРМ	од 1 јули до 10 јули
3.	Доставување на пријава со пропратна документација до АВРМ-ЦВ	ЕЛС и АВРМ	од 1 до 10 јули
4.	Доставување на пријава со проекти и пропратна документација од ЦВ до АВРМ	АВРМ	од 11 до 15 јули
5.	Оценка и подготовка на ранг листа според утврдени критериуми и носење на одлуки	Проектен одбор, Совет на ЕЛС	од 15 до 25 јули
6.	Известување на ЕЛС за избрани програми и склучување на трипартитен договор за правата и обврските помеѓу невработените лица, ЕЛС и центрите за вработување	АВРМ	од 26 ти јули до 30 јули
7	Склучување на трипартитен договор за правата и обврските помеѓу невработените лица, ЕЛС и центрите за вработување за лицата кои ќе ги финансира ЕЛС	АВРМ, ЕЛС	од 26 ти јули до 30 јули
8	Реализација на јавните работи	АВРМ, ЕЛС	од 1 август 2012 година
9.	Доставување на месечни извештаи на унифицирани обрасци до АВРМ- ЦВ	ЕЛС	до 5 ти во месецот за претходниот месец
10.	Мониторинг за реализација на Јавните работи од страна на Техничката работна група	Техничка работна група	континуирано

Опис на активностите

1. Формирање на Проектен одбор за разгледување на доставените барања и избор на програми врз основа на утврдени критериуми за селекција и носење на одлуки

АВРМ доставува барање до ЗЕЛС, МЛС, МТСП, МФ, Кабинетот на Потпретседателот на Владата на Република Македонија за економски прашања за номинирање на членови и заменик членови во Проектниот одбор.

2. Јавен оглас до заинтересирани ЕЛС

АВРМ објавува јавен оглас во печатените и електронските медиуми до заинтересираните ЕЛС за изведување на јавни работи за проекти кои ќе се финансираат од Буџетот на РМ. Во огласот се наведуваат условите и критериумите за реализација на проектот утврдени и пропишани од страна на Проектниот одбор.

3. Доставување на пријава со проекти и пропратна документација до АВРМ-ЦВ

Пополнетите Пријави ЕЛС со пропратната документација ги доставува до АВРМ- ЦВ за проектите кои ќе се финансираат од Буџетот на Република Македонија.

4. Доставување на пријава со пропратна документација од ЦВ до АВРМ

Центарот за вработување доставените пријави од ЕЛС со пропратната документација за проектите кои ќе се финансираат од Буџетот на РМ.

5. Оценка и подготовка на ранг листа според утврдени критериуми и носење на одлуки

Проектниот одбор ги разгледува доставените барања, подготвува ранг листа на проекти доставени од ЕЛС кај кои може да се изведуваат јавни работи, врши избор на проекти и подготвува унифицирани обрасци за известување. Проектниот одбор унифицираните обрасци ги доставува до сите ЕЛС кај кои ќе се реализираат јавните работи. Во обрасците се наведени податоците кои редовно треба да се доставуваат до АВРМ- ЦВ.

Оценка и подготовка на ранг листа за проекти кои ќе се финансираат од ЕЛС, според утврдени критериуми и носење одлука за финансирање, носи тело кое ќе го формира ЕЛС.

6. Известување на ЕЛС за избрани проекти и склучување на трипартитен договор за правата и обврските помеѓу невработените лица, ЕЛС и центрите за вработување

АВРМ ги известува ЕЛС за избраните проекти и склучува трипартитни договори за правата и обврските помеѓу невработените лица, ЕЛС и центрите за вработување.

7. Склучување на трипартитен договор за правата и обврските помеѓу невработените лица, ЕЛС и центрите за вработување за лицата кои ќе ги финансира е ЕЛС

ЕЛС, АВРМ- ЦВ и лицата кои ќе бидат ангажирани, склучува трипартитен договор за правата и обврските помеѓу невработените лица , ЕЛС и АВРМ- ЦВ за ангажирање на невработени лица во јавни работи кои ќе се финансираат од буџетите на ЕЛС.

8. Реализација на јавните работи

Јавните работи ќе се реализираат во периодот од август 2012 година до јануари 2013 година.

9. Доставување на месечни извештаи на унифицирани обрасци до АВРМ- ЦВ

Врз основа на претходно подготвени унифицирани обрасци , ЕЛС доставува месечни извештаи до АВРМ-ЦВ до 5-ти во месецот за претходниот месец за проектите кои се финансираат од Буџетот на РМ и проектите кои ќе се финансираат од буџетот на ЕЛС .

10. Мониторинг за реализација на јавните работи од страна на Техничката работна група

АВРМ доставува барање до МЛС, МТСП, ЗЕЛС, МФ и МЕ за номинирање на членови и заменици на членови за Техничката работна група .Техничката работна група врши мониторинг за време на реализацијата на проектите и тоа на проектите кои се финансираат од Буџетот на РМ, ЕЛС.

АНЕКС број 2

Потребни средства за 2013 година

1. ПРОГРАМА ЗА САМОВРАБОТУВАЊЕ			
Опис	Износ (во денари)	Бр. на лица	Вкупно денари
Основна обука за водење на бизнис	2.297,00	1200	2.756.400,00
Ваучер систем за изработка на бизнис план	11.600,00	750	8.700.000,00
Обука со советување за бизнис и претприемништво	1.600,00	400	640.000,00
Регистрација на фирма	3.000,00	930	2.790.000,00
Поддршка за набавка на опрема и материјали за започнување на бизнисот	185.000,00	930	172.050.000,00
Вкупно за 930 лица			172.050.000,00
Поддршка за имплементација			7.663.600,00
Вкупно		930	194.600.000,00
Буџет на МТСП кон АВРМ (УНДП)			194.600.000,00
Вкупно обезбедени			194.600.000,00

2. ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА НА ПРАВНИ СУБЈЕКТИ (МАЛИ И СРЕДНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА, ЗАНАЕТЧИИ) ЗА ОТВОРАЊЕ НА НОВИ РАБОТНИ МЕСТА			
Опис	Износ (во денари)	Бр. на лица	Вкупно денари
Дополнителни вработувања во мали и средни претпријатија и занаетчии регистрирани не подолго од 5 години, а најмалку 1 година, сметано од денот на објавување на јавниот повик	92.000,00	100	9.200.000,00
Вкупно 100 лица			
Вкупно		100	9.200.000,00
Буџетот на АВРМ- Потсметка активни програми и мерки за вработување			9.200.000,00
Вкупно обезбедени			9.200.000,00

3. СУБВЕНЦИОНИРАЊЕ НА ВРАБОТУВАЊЕ

3.1 Субвенционирање на вработување

3.2 Субвенционирање на вработување на деца без родители

3.3 Субвенционирање на вработување на инвалидни лица

3	Потребни средства	Износ (во денари)	Опфат /лица	Период/ месеци	Вкупно
3.1	Субвенционирање на вработување на:				
	ранливи групи	17.000,00	80	6	8.160.000,00
	невработени лица	13.000,00	420	6	32.760.000,00
	Вкупно 3.1		500	6	40.920.000,00
3.2	Субвенционирање на вработување на деца без родители:	12.400,00	20	10	2.480.000,00
	Вкупно 3.2		20	10	2.480.000,00
3.3	Субвенционирање на вработување на инвалидни лица				
	Вкупно 3.3		300		192.600.000,00
3	Вкупно за 3		820		236.000.000,00
	Буџет на АВРМ – потсметка за активни програми и мерки за вработување				43.400.000,00
	Буџет на АВРМ – потсметка за Посебен фонд				192.600.000,00
	Вкупно обезбедени				236.000.000,00

4.ПИЛОТ ПРОГРАМА ЗА СУБВЕНЦИОНИРАЊЕ НА ПЛОДОУЖИВАТЕЛИ НА ДРЖАВНО ЗЕМЈОДЕЛСКО ЗЕМЈИШТЕ			
Опис	Износ (во денари)	Бр. на лица	Вкупно денари
	12 месеци 2013 ⁵		
Субвенционирање на плодоуживатели на државно земјоделско земјиште со:			
- Паричен надоместок	5.400,00	26	1.684.800,00
- Социјални придонеси	1.800,00	26	561.600,00
Вкупно	7.200,00	26	2.246.400,00
Буџетот на АВРМ - потсметка за активни политики за вработување			2.246.400,00
Вкупно обезбедени			2.246.400,00

5. ПРОГРАМА ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ВРАБОТУВАЊЕ

5	Програми за подготовка за вработување	Износ (во ден.)	Период/ месеци	Бр.на лица	Вкупно
5.1	Обука кај познат работодавач				
	Парична помош за невработеното лице	5.700,00	3	850	14.535.000,00
	Парична поддршка за работодавач (менторство и потрошен материјал)		3	850	4.717.500,00
	Вкупно за 5.1		3	850	19.252.500,00
5.2	Обука кај познат работодавач со субвенционирање за вработување				
	Парична помош за невработеното лице	5.700,00	3	170	2.907.000,00
	Субвенционирање за вработување	13.000,00	3	170	6.630.000,00
	Вкупно за 5.2	18.700,00	3	170	9.537.000,00
5.3	Обука за задоволување на побаруваните занимања на пазарот на трудот				
	Вкупно по лице за спроведувачите на обука	30.000,00 ⁶		250	7.500.000,00
	Надоместок за храна и превоз(со вклучен персонален данок на доход и осигурување во случај на несреќа при	6.200,00	4	250	6.200.000,00

⁵ За лицата на кои ќе им се додели земјиште за плодоуживање, согласно со утврдените критериуми, ќе треба да се планираат финансиски средства и за 2014 година.

⁶ Од износот ќе се исплаќа по 1.000,00 денари за работодавачите (со вклучен персонален данок за покривање на материјалните трошоци за лицата кои ќе бидат упатени на практична работа)

	работа и професионално заболување)				
	Вкупно 5.3				13.700.000,00
5.4	Обука за напредни ИТ вештини				
	Вкупно по лице за спроведувачите на обука	83.058,00		50	4.152.900,00
	Вкупно 5.4				4.152.900,00
5.5	Практиканство како прво работно искуство до вработување				
	Финансиска поддршка за лицата до 29 години	6.200,00	3	250	4.650.000,00
	Вкупно 5.5				4.650.000,00
5.6	Едукација за започнување на бизнис			2.000	
	Вкупно			3.570	51.292.400,00
	Буџет на АВРМ				10.000.000,00
	Буџетот на АВРМ (потсметка за активни политики за вработување				41.292.400,00
	Вкупно обезбедени:				51.292.400,00

6. АНКЕТА НА СЛОБОДНИ РАБОТНИ МЕСТА

Опис	Износ (во ден.)	Бр .на месеци	Бр. на лица	Вкупно денари
Финансиска поддршка за невработените лица	6.200,00	1	26	161.200,00
Вкупно			26	161.200,00
Буџет на АВРМ- Под- сметка за активни програми и мерки за вработување				161.200,00
Вкупно обезбедени				161.200,00

7. ОРГАНИЗИРАЊЕ НА ЈАВНИ РАБОТИ

Опис	Износ (во денари)		Бр. на месеци	Вкупно денари
	Број на лица	Износ месечно		
- Средства за 2013 година	4.000	7.600,00	2	60.800.000,00
Вкупно	4.000	7.600,00	2	60.800.000,00
Буџетот на МТСП за 2013	2.000	7.600,00	2	30.400.000,00
Буџет на ЕЛС	2.000	7.600,00	2	30.400.000,00
Вкупно обезбедени				60.800.000,00